

Assamalla külakivi avamine

Assamalla küla kirjalikust esmamainimisest Taani hindamise raamatus on möödas 770 aastat. Küla on tegelikult veel märksa vanem. Selle suure juubeli tähistamiseks avatakse 7. juulil Assamallas külakivi. Alguses on kohaletulnute registreerimine. Üritus algab kell 12 austuse avaldamisega nendele Vabadussõjas langenutele, kelle nimed on kantud endise vallamaja seinal olevale mälestustahvlile. Kohalik kodu-uurija Viivi Griffel, kes praegu elab Tallinnas, on viimase viie aasta jooksul uurinud kunagise Assamalla valla piirkonnast pärit vabadussõdalaste edasist saatust, kes tulid sõjast eluga tagasi. Nii saame tutvuda Johannes Kadarpiku elukäiguga ja lugeda eriliselt karmi saatusega Alfred Rüüteli lugu. Kogumikus „Nimed marmortahvil“ annab V. Griffel ülevaate nende seitsme mehe lühikeseks jäänud eluteest, kelle nimed on kantud Assamalla mälestustahvlile. Tänu Viivile teame me märksa rohkem ka selle tahvli saamisloost. Viivi Griffeli viimaseks tööks on praegu uurimus siinse piirkonna Vabaduse Risti kavaleridest. Raamatukogus oleval stendil on välja pandud kaheksa mehe elulugu, mis on varustatud Vabaduse Risti kavaleride piltidega. Sama materjal on ka kaante vahel. Raamatukogus saab tutvuda kõigi materjalidega sarjast „Vabadussõda ja Assamalla“.

Mälestustahvli juurest siirduvad külalised torupillimuusika saatel kohaliku raamatukogu kõrval asuvale platsile, kus asubki avatav kivi. Siia on oodatud Assamalla ja tema lähikülade

kõiki endiseid ja praeguseid elanikke. Lisaks päevakohastele sõnavõttudele toovad kohalolijaile kunstilist külakosti naabrid Kadilast, Porkunist ja Tamsalust.

Tantsivad ja laulavad ka kohalikud noored esinejad. Assamallas on oodata üllatuskülalist, kes mõtestab elu läbi nalja ja naeru.

Koidukülas elav 86-aastane Helmut Esinurm on aga oma Sarapiku tallu organiseerinud väikese muuseumi. Helmut loodab, et nii mõnigi külakivi avamisele tulnud inimene põikab pärast veel ka tema tallu sisse, et uudistada väljapandud eksponaate. Käisime vaatamas ja võin kinnitada, et väljapandu on väga huvitav. Seal on kõik originaaldokumendid – näiteks näpupass, Helmuti vanavanaisa poolt kirja pandud elulugu, mis jõuab pärisorjuse aega välja, ning palju muid põnevaid asju.

Külakivi avamise tähistamiseks on valminud mälestusmedal, kohapeal saab omandada Eduard Leppiku poolt koostatud brošüüri „Assamalla“, mis ilmus esmakordselt 1996. aastal.

Ürituse kava ning Kalevipojaga seotud mägesid (künkaid) tutvustab eraldi leht.

Vihmase ilma korral toimub üritus Assamalla endises vallamajas. On soovitatav tulla oma toidukorviga.

Ootame rohket osavõttu!

Meeli Kuntur, Assamalla raamatukogu juhataja